

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/83/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4219204069
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4219204069.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Márie Malíkovej v spore veci žalobcu: P. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom C.. G. XXXX/X, XXX XX C., zastúpeného opatrovníkom W. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom C.. G. XXXX/X, XXX XX C., zastúpeného JUDr. Máriou Kanthovou, advokátkou so sídlom Župná 20, 945 01 Komárno, proti žalovanému: T. P. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom C.. G. XXXX/X, XXX XX C., zastúpenému JUDr. Líviou Kňazíkovou, advokátkou so sídlom Námestie M. R. Štefánika 6, 945 01 Komárno, o zaplatenie sumy 1.666 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 13C/57/2019-144 zo dňa 08.06.2021 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1.666 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 15.12.2016 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa zaplatenia dlžnej sumy domáhal titulom bezdôvodného obohatenia, ku ktorému malo dôjsť prevzatím kúpnej ceny žalovaným - otcom žalobcu, ktorý žalobcu ako maloletého zastupoval pri uzatvorení kúpnej zmluvy a peniaze získané z predaja spoluvlastníckeho podielu žalobcu spotreboval pre vlastné potreby. Žalovaný vložil dňa XX.XX.XXXX sumu 1.666 eur na účet v U. K. A., Q..A., IBAN: A XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, a to napriek tomu, že sa v kúpnej zmluve zo dňa XX.XX.XXXX zaviazal zložiť kúpnu cenu na vinkulovanú vkladnú knižku dozorovanú sociálnoprávnou ochranou a sociálnou kuratelou. S finančnými prostriedkami na účte disponoval len žalovaný. Matka žalobcu nemala prístup k účtu do XX.XX.XXXX, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok o obmedzení spôsobilosti žalobcu. Až v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony sa od konajúcej sudkyne dozvedela o neoprávnenom výbere peňazí z účtu žalobcu jeho otcom. Žalovaný neoprávnenne disponoval aj s peňažnými prostriedkami, ktoré na účet poukazoval ÚPSVaR, a to na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia žalobcu a ako príspevok na pohonné hmoty. Finančné prostriedky na účte minul žalovaný pre vlastnú spotrebu.

2. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že s finančnými prostriedkami na účte č. XXXXXXXX/XXXX disponoval výlučne žalovaný, a to až do XX.XX.XXXX, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok o obmedzení spôsobilosti žalobcu na právne úkony. Toto tvrdenie žalovaný nepoprel, a preto ho súd považoval za nesporné v súlade s § 151 ods. 1 CSP. Súd konštatoval, že žalovaný disponoval s finančnými prostriedkami žalobcu neoprávnenne, a tieto mu slúžili len na

uspokojovanie jeho potrieb. Svojím konaním žalovaný získal neoprávnený majetkový prospech bez právneho dôvodu, čím sa bezdôvodne obohatil.

3. K námietke premlčania nároku žalobcu súd prvej inštancie uviedol, že opatrovníčka žalobcu (matka) sa o neoprávnenom disponovaní žalovaného s peňažnými prostriedkami žalobcu dozvedela v priebehu pojednávania o obmedzení spôsobilosti žalobcu dňa 11.06.2019 od konajúcej sudkyne. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil, vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. Až dovtedy matka žalobcu nemala prístup k účtu č. XXXXXXXX/XXXX, ktorý bol nepochybne účtom žalobcu, keďže išlo o účet v U. K. A., Q..A., pre mladých, čo vyplýva aj z typu účtu P., resp. P.<XX, P.<XX. Do podania žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 05.08.2019 neuplynula od 11.06.2019 dvojročná subjektívna premlčacia doba podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale ani trojročná objektívna premlčacia doba, ktorá uplynula tri roky od vkladu na účet žalobcu, teda XX.XX.XXXX, pričom žaloba bola súdu doručená pred jej uplynutím, a to dňa 05.08.2019.

4. Žalovaný sa dostal do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia od 15.12.2016, teda dňom nasledujúcim po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku o schválení právneho úkonu v mene maloletého. Až nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým súd schválil navrhovaný právny úkon nadobúda tento právny úkon právne účinky. Podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. vznikol žalobcovi nárok aj na úrok z omeškania zo žalovanej sumy, ktorú mu súd priznal. Súd svoje rozhodnutie oprel o ustanovenia § 451 ods. 2, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť. Namietal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP). Uviedol, že žalobca bol v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy maloletý. Právny úkon v mene maloletého bol schválený rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 9P/230/2016-43 zo dňa 14.12.2016, teda X dní pred dovŕšením plnoletosti žalobcu. Súd mu neuložil povinnosť vinkulácie kúpnej ceny. Suma bola vložená na účet č. XXXXXXXX/XXXX vedený v U. K. A., Q..A., na meno maloletého. Pokiaľ mal žalobca výhrady k spôsobu nakladania s peniazmi, nič nebránilo jemu a ani jeho matke požiadať ho o zúčtovanie sumy 1.666 eur. Žalobca bol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony až X,X roka po dosiahnutí plnoletosti. Nesporné je, že do XX.XX.XXXX vybral z účtu sumu 1.666 eur. Premlčacia doba začala podľa neho plynúť dňa XX.XX.XXXX a uplynula dňa 13.11.2018. Keďže žaloba bola podaná na súd až dňa 05.08.2019, považuje nárok žalobcu za premlčaný. Konštatovanie súdu, že tvrdenie matky žalobcu o jej prístupe k účtu až po obmedzení spôsobilosti žalobcu na právne úkony výslovne nepoprel, a preto sa toto tvrdenie stalo nesporným, považuje za irelevantné. Žalobca ako vlastník účtu nepotrebuje súhlas tretej osoby s disponovaním s účtom. Matka žalobcu mala z konania o schválení právneho úkonu (sp. zn. 9P/230/2016) vedomosť, že prostriedky sa na účte žalobcu nenachádzajú, lebo sa použili v jeho prospech. Vznesená námietka premlčania je preto právne relevantná.

6. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že v konaní nebolo sporné, že žalovaný opustil spoločnú domácnosť v roku XXXX a manželstvo jeho rodičov bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 12Pc/4/2017 zo dňa XX.XX.XXXX. Jeho matka o uzatvorení kúpnej zmluvy nič nevedela, pretože jej o tom žalovaný nič nepovedal. O uzatvorení zmluvy sa dozvedela až z konania o schválení právneho úkonu. Nesúhlasí s tvrdením žalovaného obsiahnutom v odvolaní, že matka sa v tomto konaní dozvedela o tom, že finančné prostriedky sa nenachádzajú na jeho účte, lebo sa použili v jeho prospech. Jeho otec v predmetnom konaní o schválenie právneho úkonu uviedol, že kúpnu cenu vo výške 1.666 eur vložil na jeho (žalobcov) účet a budú použité na kompenzáciu sociálnych dôsledkov jeho ťažkého zdravotného postihnutia. Jeho matka sa dňa XX.XX.XXXX nemohla dozvedieť, že žalovaný kúpnu cenu z jeho účtu vybral. V konaní nebolo sporné, že s finančnými prostriedkami na jeho účte mohol disponovať len žalovaný. Až v konaní o obmedzenie jeho spôsobilosti na právne úkony sa matka dozvedela, že žalovaný neoprávnenne výlučne sám disponoval s finančnými prostriedkami, ku ktorým by mala mať dispozičné právo aj jeho matka. Až na základe rozsudku č. k. 12Ps/1/2019-57 zo dňa 11.06.2019, právoplatného dňa XX.XX.XXXX, ktorým bol obmedzený v spôsobilosti na právne

úkony, získala jeho matka právo disponovať s jeho účtom a mohla si z neho vyžiadať výpisy. Až vtedy sa dozvedela, že žalovaný vložil na jeho účet dňa XX.XX.XXXX sumu 1.666 eur, avšak ani na výzvu súdu neuviedol, aké výdavky vynaložil na kompenzáciu sociálnych dôsledkov jeho ťažkého zdravotného postihnutia, pričom je nesporné, že celú kúpnu cenu použil na svoju potrebu a tým sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Súd prvej inštancie správne určil začiatok plynutia premlčacej doby a jeho rozhodnutie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci.

7. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 177 ods. 2 písm. c/, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Preto tento rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

8. Odvolací súd zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Na dôvažok k odôvodneniu rozsudku súdu prvej inštancie dodáva nasledovné:

9. Súd prvej inštancie v dôsledku vznesenej námietky premlčania správne skúmal jej opodstatnenosť. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené plniť svoje povinnosti. Zásada hospodárnosti konania vedie konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov (obdobne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 82/2009, 1Cdo 43/2009, 2Cdo 194/2011, 3Cdo 231/2009, 3Cdo 187/2013, 7Cdo 305/2014). Premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba je ustanovená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia. Dĺžku premlčacej doby určuje zákon. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka upravuje trojročnú všeobecnú premlčaciu dobu. Občiansky zákonník stanovuje objektívny začiatok plynutia premlčacej doby, pričom trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohla byť dôvodne podaná žaloba na súd (actio nata). Ide o objektívnu možnosť vykonať právo bez zreteľa na to, či oprávnená osoba (veriteľ) by mohol právo subjektívne vykonať alebo nie, t.j. či oprávnený subjektívne vedel alebo nevedel o svojom práve.

10. Podľa § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

11. Z obsahu spisu vyplýva ten skutkový stav, ktorý súd prvej inštancie konštatoval v odôvodnení svojho rozsudku. Na jeho podklade bolo možné vyvodiť, že žalovaný zastupoval maloletého žalobcu pri uzatvorení kúpnej zmluvy. Peniaze v sume 1.666 eur získané z predaja spoluvlastníckeho podielu žalobcu vložil žalovaný dňa XX.XX.XXXX na účet v U. K. A., Q..A.. Práve deň XX.XX.XXXX je rozhodný pre začiatok plynutia trojročnej objektívnej premlčacej doby, ktorá podľa § 122 ods. 1 Občianskeho zákonníka začala plynúť deň nasledujúci po tejto udalosti, t. j. XX.XX.XXXX a podľa § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka uplynula dňa XX.XX.XXXX. Subjektívna premlčacia doba začala plynúť od momentu, kedy sa matka žalobcu dozvedela o neoprávnenom disponovaní žalovaného s finančnými prostriedkami žalobcu. O tejto skutočnosti sa matka žalobcu dozvedela dňa 11.06.2019, a preto nasledujúci deň 12.06.2019 začala plynúť subjektívna premlčacia doba, ktorá by uplynula dňa

12.06.2021, avšak vzhľadom na to, že subjektívna premlčacia doba môže plynúť len v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže presiahnuť, uplynula aj subjektívna premlčacia doba dňa XX.XX.XXXX. Keďže žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia bola na súd podaná dňa 05.08.2019, bol záver súdu prvej inštancie o včasnom podaní žaloby pred uplynutím objektívnej a tiež subjektívnej premlčacej doby, správny.

12. Subjektívna premlčacia doba nemohla podľa názoru odvolacieho súdu začať plynúť dňa XX.XX.XXXX, pretože matka v tom čase maloletého žalobcu ako zákonná zástupkyňa nemala vedomosť, že zo strany žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu. Ani samotná skutočnosť, že žalobca nebol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony ihneď po dosiahnutí plnoletosti, neznamená, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť skôr, pretože žalovaný vôbec netvrdil a ani nepreukázal, že by žalobca vôbec mal nejakú vedomosť o zriadení účtu a vložení peňazí získaných z predaja naň, a už vôbec nie o výbere uvedených peňazí. Žalovaný v konaní netvrdil, že by žalobcu o zriadení účtu po dosiahnutí plnoletosti informoval, a netvrdil, že žalobca mal k účtu prístup, resp. že vôbec vedel o jeho existencii. Z konania nevyplývalo ani to, že žalobca vedel, že na uvedený účet boli vložené peniaze z predaja jeho spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnosti. Tiež nie je zrejmé, či žalobca - aj keby takéto informácie mal - bol schopný v čase dosiahnutia plnoletosti chápať ich zmysel.

13. Pravdou nie je ani tvrdenie žalovaného prednesené v odvolaní, že matka žalobcu získala v konaní o schválenie právneho úkonu (sp. zn. 9P/230/2016) vedomosť, že prostriedky sa na účte žalobcu nenachádzajú, lebo sa použili v jeho prospech. Žalobca totiž v konaní preukázal, že o neoprávnenom disponovaní s finančnými prostriedkami na jeho účte sa matka dozvedela až v konaní o obmedzenie jeho spôsobilosti na právne úkony. Rovnako poprel, že žalovaný tieto prostriedky použil v jeho prospech. Žalovaný ničím nepreukázal, že by bol tieto finančné prostriedky použil práve v prospech žalobcu. V konaní bolo nad všetku mieru pochybností preukázané, že čerpaním finančných prostriedkov z účtu žalobcu došlo zo strany žalovaného k získaniu majetkového prospechu plnením bez právneho dôvodu, a preto je nutné, aby žalovaný bezdôvodné obohatenie získané na úkor žalobcu, žalobcovi vydal.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo. S ohľadom na odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolací súd konštatoval, že rozhodnutie súdu prvej inštancie dáva odpoveď na všetky podstatné námietky žalovaného opísané v odvolaní, a jeho odôvodnenie zodpovedá požiadavkám upraveným v ustanovení § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Toto rozhodnutie odvolací súd nezhodnotil ako arbitrárne, nepresvedčivé a nepreskúmateľné, preto odvolanie žalovaného posúdil ako neopodstatnené a napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, ktorému podľa § 255 ods. 1 CSP patrí náhrada trov vynaložených v tomto štádiu konania v celom rozsahu. Odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP rozhodol, že žalobca má voči žalovanému v plnom rozsahu nárok na náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).